

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep, 0033 Oslo

Zero Emission Resource Organisation
Maridalsveien 10
0178 Oslo

29. februar 2012

Høringssvar – Program for konsekvensutredning for det tidligere omstridte området i Barentshavet sør

Oversender her ZERO sine kommentarer til Program for konsekvensutredning for det tidligere omstridte området i Barentshavet. Kort oppsummert ber vi om at følgende punkter utredes grundig i konsekvensutredningsarbeidet:

- Vurdere konsekvensene av åpning av området for petroleumsaktivitet opp mot togradersmålet
- Vurdere konsekvensene av åpning opp mot Norges nasjonale og globale utslippsforpliktelser
- Utrede mulige utslippsreducerende tiltak ved mulig petroleumsaktivitet i området.

1.0 Klimaendringer og løsninger

1.1 Norges klimapliktelser

Ifølge FNs klimapanel må de rike landene kutte sine klimagassutslipp med mellom 25 og 40 prosent fra 1990-nivå innen 2020 for å nå 2-gradersmålet (Annex I-landene i IPCC 2007). I tillegg må utslippsveksten i fattige land bremses. I 1990 var de norske klimagassutslippene på om lag 50 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. 40 prosent utslippskutt i et rikt land som Norge vil dermed tilsi et utslippsnivå på 30 millioner tonn innen 2020.

For å få til slike nødvendige utslippsreduksjoner er Norge også nødt til å gjøre reduksjoner innenfor petroleumssektoren.

I 2007 kom den forrige klimameldingen. På bakgrunn av den og av 62 punkter fra opposisjonen ble det forhandlet frem et klimaforlik i januar 2008 som alle partiene på Stortinget, med unntak av Fremskrittspartiet, stilte seg bak. I klimaforliket ble det slått fast at de norske klimagassutslippene i 2020 skal ligge på et nivå mellom 45 og 47 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

I 2010 var de norske klimagassutslippene 53,7 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Siden klimaforliket ble vedtatt i 2008 har det ikke blitt iverksatt noen vesentlige tiltak eller tatt i bruk nye virkemidler for å redusere utslippene. Dette øker behovet sterkt for effektive tiltak opp mot store utslippskilder. I framskrivningene av klimagassutslipp frem mot 2020, sist presentert i Nasjonalbudsjettet 2011 (St.meld. nr 1 (2010-2011)), regnes det med at de totale klimagassutslippene i 2020 vil være 57,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter.

Samtidig som Norge har vedtatt mål frem til 2020, vet vi at det trengs å gjøres ytterligere reduksjoner i klimagassutslippene frem mot 2050. Ifølge FNs klimapanel må utslippene fra de rike landene reduseres med opp mot 85 prosent innen 2050 (IPCC 2007).

1.2 Utfasing av sluttbruk av fossilt brennstoff

Det internasjonale energibyrået skriver i sin nyeste World Energy Outlook (WEO2011) *“if the current trend to build high-carbon generating infrastructures continues, the world’s carbon budget will be swallowed up by 2017, leaving the planet more vulnerable than ever to the effects of irreversible climate change.”*

For å møte klimautfordringen har IEA sagt at det behov for en energirevolusjon. 2/3 av klimagassutslippene i dag stammer fra bruk av fossil energi. For å redusere klimagassutslippene tilstrekkelig må vi få en overgang fra fossil energi til CO₂-nøytrale energibærere, som strøm. Direkte bruk av fossile brensler må unngås, med mindre det er i anlegg med fangst og lagring av CO₂.

Norsk energi- og klimapolitikk må framover ta hensyn til dette og legge til grunn at nye anlegg med fossil energibruk ikke kan aksepteres, der hvor det finnes utslippsfrie energiløsninger. De avgjørelser som fattes i dag får store konsekvenser for Norges klimagassutslipp og energisystem i mange tiår framover. Installasjon av nye gassturbiner offshore for bruk av fossil energi til kraftforsyning vil binde de norske klimagassutslippene på et for høyt nivå i lang tid.

1.3 Elektrifisering av norsk sokkel

I tråd med klimaendringenes alvorlighet og norske klimamålsetninger er det helt nødvendig å redusere og begrense utslippene fra oljevirkomheten. Olje- og gassindustrien er i dag den største

utslippssektoren og er den sektoren som har drevet de norske klimagassutslippene mest opp de siste årene som følge av etablering av ny virksomhet med forurensende kraftløsninger.

Framtidens utslipp er ikke skapt og den enkleste og billigste måten å redusere klimagassutslippene er å unngå å tilrettelegge for økte klimagassutslipp i fremtiden. I olje- og gasspolitikken innebærer dette at Stortinget må pålegge elektrifisering som kraftløsning ved alle nye utbygginger på norsk sokkel.

Det oppdages stadig nye olje- og gassfelt på norsk sokkel. I 2011 har det blitt gjort flere store funn, både Skrugardfeltet i Barentshavet og Aldous/Avaldsnes i Nordsjøen. Statistikk fra analyseselskapet Rystad Energy viser at Norge topper statistikken over olje- og gassfunn i verden i løpet av 2011, hvis man holder ukonvensjonelle ressurser som skifergass og oljesand utenfor.

Oljedirektoratets basisestimat for oppdagede og uoppdagede petroleumsressurser på norsk kontinentalsokkel utgjør om lag 12,8 milliarder standardkubikkmeter oljeekvivalenter (milliarder Sm₃ o.e.). Av dette har Norge produsert om lag 43 prosent (5,5 mrd. Sm₃ o.e.). Estimaten for totale utvinnbare ressurser som gjenstår på norsk sokkel, er 7,3 milliarder Sm₃ o.e. Av dette er 4,7 milliarder Sm₃ o.e. oppdaget, mens estimatet for de uoppdagede ressursene er 2,6 milliarder Sm₃ o.e.(OD 2011). Dersom anslagene fra Oljedirektoratet stemmer, vil det bli oppdaget nye felt og produsert olje og gass i lang tid fremover, med mindre en politisk går inn for å redusere utvinningstempoet. Det vil derfor være svært viktig for klimagassutslippene i Norge hvilke utbyggingsløsninger de nye feltene får.

I 1996 vedtok Stortinget følgende formulering som innebærer at alle selskaper er pålagt å utrede kraftforsyning fra land ved nye utbygginger:

Ved alle nye feltutbygginger skal det legges fram en oversikt over energimengden og kostnadene ved å elektrifisere innretningen framfor å bruke gassturbiner. (Innst. nr. 114 (1995-96))

Til tross for at selskapene er pålagt utredning har bare fire felt blitt bygd ut med kraft fra land siden 1996. Dersom det i stedet for pålegg om utredning hadde blitt stilt krav til elektrifisering ville vi ha unngått flere hundre tusen tonn CO₂-utslipp.

I forbindelse med åpning av nye områder for petroleumsaktivitet ligger det i dag ingen krav om utslipp til luft. Derimot har man praktisert en rekke ulike krav og forutsetninger knyttet til lokale/akutte utslipp og lokale naturverdier. Et eksempel er den petroleumsfrie sonen langs kysten av Finnmark, krav om nullutslipp til sjø og boretidsbegrensninger deler av året.

ZERO mener at man i forbindelse med konsekvensutredning av åpning av nye områder for petroleumsaktivitet, må ha en sterkere vektlegging av miljøhensyn og stille krav til bruk av utslippsreducerende teknologier ved åpning. Gjennom konsekvensutredningen bør en se på hvordan dette kan formuleres i en lovtekst. Krav til utslippsfri kraftløsning bør være en forutsetning ved utbygging av nye installasjoner.

2.0 Kommentarer til Forslag til program for konsekvensutredning

2.1 Utrede konsekvensene av åpning opp mot utslippsforpliktelser

I forslaget til programmet for konsekvensutredningen blir det slått fast at det skal etableres scenarioer/fremtidsbilder for petroleumsvirksomhet i det aktuelle området som skal ligge til grunn for konsekvensutredningen. Oljedirektoratet leder nå arbeidet med å utarbeide disse scenarioene.

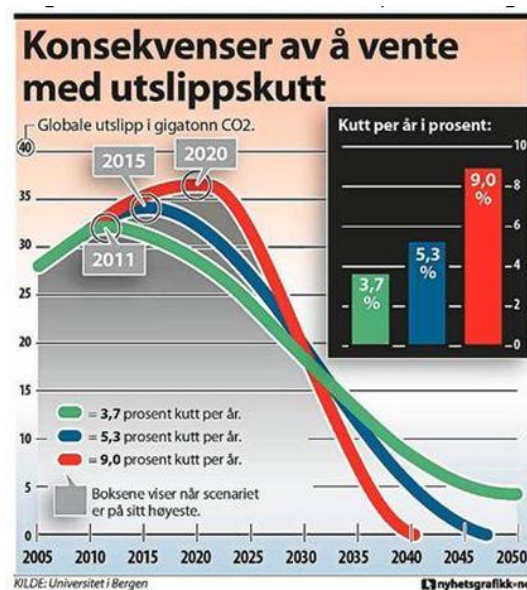
ZERO mener at man i forbindelse med dette, må utrede for hvordan de ulike scenarioene vil påvirke våre utslippsforpliktelser. Dersom det tidligere omstridte området i Barentshavet blir åpnet for olje- og gassvirksomhet vil det påvirke de nasjonale utslippene ved utslipp ved produksjon, og globale utslipp som følge av utslipp fra bruken av petroleumen vi eksporterer. Derfor må konsekvensutredningen se på hvordan dette påvirker både våre internasjonale utslippsforpliktelser, og utslippsforpliktelser for nasjonale utslipp. Videre må det gjøres en vurdering av hvordan en åpning vil påvirke framtidige utslippsforpliktelser som kommer gjennom de årlige klimaforhandlingene i regi av FN.

2.2 Utrede konsekvensene av åpning opp mot togradersmålet

På COP 16 i Cancun forpliktet verdens land seg til at den globale oppvarmingen ikke skal overstige to grader celsius siden førindustriell tid. Dette innebærer at CO₂-konsentrasjonen i atmosfæren ikke må overstige 445-490 ppm. Men for å garantere en temperaturøkning på under to grader må CO₂-konsentrasjonen stabiliseres på 350 ppm.

For å nå togradersmålet må de globale klimagassutslippene nå sin topp i 2015. Dersom vi venter med å nå toppen til 2020 vil det både bli mindre sannsynlig å nå togradersmålet og vi vil måtte kutte langt mer per år. Togradersmålet innebærer at utslippene i rike land må reduseres med nærmere 85 prosent innen 2050. Dette innebærer at vi i Norge må ned på maksimum to tonn CO₂ per person. I dag ligger dette tallet på elleve.

ZERO ber om at man i konsekvensutredningen utreder for hvordan en åpning og de ulike scenariene vil påvirke verdens togradersmål og Norges muligheter til å redusere egne utslipp med 85 prosent innen 2050. Vil økt olje- og gassutvinning være forenelig med den omstillingen og de utslippsreduksjonene som verden må gjennomføre?

2.3 Utrede mulige utslippsreducerende tiltak

Det finnes i dag tiltak som er mulige å gjennomføre for å redusere utslippene knyttet til produksjon og bruk av olje og gass. På produksjonssiden vil dette kunne være elektrifisering av olje- og gassinstallasjonene og karbonfangst og -lagring (som på Sleipner i dag). På forbrukssiden vil det innebære dekarbonisering av oljen og gassen før den eksporteres.

ZERO mener konsekvensutredningen må utrede flere ulike tiltak og virkemiddel for å fjerne klimagassutslippene knyttet til eventuell olje- og gassvirksomhet i utredningsområdet. Disse utredningene må ikke bare se på utslippene fra produksjonen, men også se på mulighetene for å fange og lagre CO2'en før oljen og gassen brukes.

ZERO håper disse kommentarene vil bli tatt hensyn til i konsekvensutredningsprosessen og ser fram til å svare på eventuelle spørsmål til vår høring.

Med vennlig hilsen

Kari Elisabeth Kaski (sign)
Politisk rådgiver olje og gass